
RICHTLIJNEN WERKWIJZE RTE 2019

RICHTLIJNEN WERKWIJZE RTE 2019

Inhoudsopgave

Inleiding	p. 3
Hoofdstuk 1 Bevoegdheid en samenstelling commissie	p. 3
Hoofdstuk 2. Procedure behandeling van de melding en het oordeel	p. 7
Hoofdstuk 3 Harmonisatie	p. 9
Hoofdstuk 4 Voorlichting en kwaliteitsverbetering	p. 11
Hoofdstuk 5 Gedragscode voor externe communicatie	p. 12
Hoofdstuk 6 Klachtenregeling	p. 13

RICHTLIJNEN WERKWIJZE RTE 2019

Inleiding

In artikel 19, tweede lid, onder b, van de Wet toetsing levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding (WTL) wordt bepaald dat bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nadere regels worden gesteld over de werkwijze en verslaglegging van de commissies. Dit is vastgelegd in het Besluit van 6 maart 2002, houdende vaststelling van regels met betrekking tot de commissies, bedoeld in artikel 19 van de Wet toetsing levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding (Besluit).

Artikel 5 van dit Besluit bepaalt dat de voorzitters richtlijnen vaststellen voor de toetsing aan de zorgvuldigheidseisen en de daarbij te volgen procedure. In ieder geval worden regels gesteld omtrent:

- a. de wijze waarop de gemelde gevallen aan de zorgvuldigheidseisen worden getoetst;
- b. de gevallen waarin de behandelende arts in ieder geval wordt gehoord;
- c. de wijze waarop de inlichtingen bedoeld in artikel 8, tweede lid en derde lid, van de wet worden vastgelegd.

Tevens is het ingevolge artikel 4, tweede lid, onder b, van bovengenoemd Besluit de taak van de coördinerend voorzitter om in overleg met de voorzitters zorg te dragen voor het opstellen van richtlijnen met betrekking tot activiteiten van de commissies op het gebied van de voorlichting.

Met de onderhavige richtlijnen wordt aan deze bepaling gevolg gegeven.

In deze richtlijnen worden de begrippen als bedoeld in artikel 1, van de wet gehanteerd.

Missie RTE

De regionale toetsingscommissie (RTE) toetst onafhankelijk en onpartijdig meldingen van artsen van levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding als bedoeld in de Wet toetsing levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding (WTL). De werkzaamheden van de RTE zijn gericht op het borgen van zorgvuldigheid en geven van inzicht van de Nederlandse euthanasiepraktijk.

Hoofdstuk 1 Bevoegdheid en samenstelling commissie

Artikel 1 Absolute bevoegdheid

1. De absolute bevoegdheid van de RTE vloeit voort uit art. 3, lid 1 WTL jo art. 293, lid 2 en 294, lid 2, tweede volzin Sr.

De RTE zijn op grond hiervan bevoegd tot het toetsen van een melding door een arts van levensbeëindiging op verzoek of hulp bij zelfdoding bij patiënten van 12 jaar of ouder, die tevens mededeling heeft gedaan van de oorzaak van dit overlijden aan de gemeentelijk lijkschouwer.

Onder het verzoek om levensbeëindiging valt ook een schriftelijke wilsverklaring van een patiënt die niet langer in staat is zijn wil te uiten, indien deze verklaring is opgemaakt ten tijde dat de patiënt nog tot een redelijke waardering van zijn belangen in staat was.

2. De RTE is niet bevoegd indien:
  - A. een verzoek om levensbeëindiging of hulp bij zelfdoding ontbreekt;
  - B. er sprake is van normaal medisch handelen, waaronder in ieder geval wordt verstaan:
    - het niet starten of staken van een medisch zinloze behandeling;
    - het niet starten of staken van een medische behandeling op verzoek van de patiënt;
    - een verhaasting van de dood als bijkomend gevolg van een behandeling, die noodzakelijk is voor, en naar haar aard rechtstreeks is afgestemd op het verlichten van ernstig lijden van de patiënt;
  - C. er sprake is van levensbeëindiging bij een minderjarige patiënt, jonger dan 12 jaar.
3. Alle meldingen worden in principe geregistreerd, behandeld en afgedaan in een oordeel voldaan aan de zorgvuldigheidseisen, niet voldaan aan de zorgvuldigheidseisen of onbevoegd.
Indien de RTE niet bevoegd is de melding in behandeling te nemen, is de volgende werkwijze van toepassing:

Bij 2A en 2B (bij nader inzien onbevoegd):

- a. de melding wordt opgenomen in het registratiesysteem;
- b. de RTE brengt haar oordeel schriftelijk ter kennis van de arts en stelt deze ervan op de hoogte dat de melding wordt teruggestuurd naar de gemeentelijke lijkschouwer;
- c. de RTE zendt de melding terug naar de gemeentelijke lijkschouwer met een kopie van het oordeel.

Bij 2C (prima vista onbevoegd):

- a. de melding wordt niet opgenomen in het registratiesysteem;
- b. de RTE zendt de melding terug naar de gemeentelijke lijkschouwer met het verzoek de melding door te geleiden naar de officier van justitie;
- c. de RTE stelt de arts hiervan schriftelijk op de hoogte.

Artikel 2 Relatieve bevoegdheid

1. De relatieve bevoegdheid van de RTE vloeit voort uit artikel 19 van de WTL in combinatie met artikel 3 van het Besluit. De toetsingscommissie tot wier regio het arrondissement behoort waarin het overlijden ten gevolge van levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding heeft plaatsgevonden, is bevoegd.
2. De commissieleden van één regio kunnen als plaatsvervangend lid optreden in alle andere regio's, zowel bij de digitale beoordeling van meldingen als bij de behandeling en beoordeling van meldingen in de maandelijkse commissievergadering.

Artikel 3 Benoeming en zittingstermijn

1. De leden worden benoemd door de Ministers van VWS en J&V. Op verzoek van de Ministers beperken de RTE zich vanaf 1 januari 2008 tot een (maximale) zittingstermijn voor commissieleden van twee keer vier jaar.
2. Leden worden voor benoeming aan de beide ministers voorgedragen door een daartoe uit de zittende leden samen te stellen sollicitatie advies commissie. De voordracht tot benoeming van de (plaatsvervangend) coördinerend voorzitter is een besluit van het voorzittersoverleg. De voordracht tot benoeming van de (plaatsvervangend) coördinerend voorzitter is een besluit van het voorzittersoverleg.

Artikel 4 Onpartijdigheid, verschoning en wraking

1. Uit artikel 15 van de WTL volgt dat een lid van de commissie zich verschoont en kan worden gewraakt indien er feiten of omstandigheden bestaan waardoor de onpartijdigheid van zijn oordeel in twijfel zou kunnen worden getrokken.
2. Indien er sprake is van een melding van een (SCEN)arts die tevens commissielid is van de RTE in dezelfde regio, wordt de samenstelling van de commissie zodanig gewijzigd dat de onpartijdigheid van de commissie gewaarborgd is.

Artikel 5 Werving

Vacatures binnen de RTE zullen in beginsel openbaar worden gemeld.

Artikel 6 Voortgangsgesprek

1. Aan het eind van het eerste jaar vindt er een informeel, inventariserend, voortgangsgesprek plaats tussen de voorzitter van de regio en het commissielid. Het voortgangsgesprek met de voorzitter van de regio wordt gevoerd door een van de andere voorzitters van de regio.
2. Er wordt geen input van anderen gevraagd.
3. De voorzitter maakt (in overleg met het commissielid) een kort verslag en stuurt dit vertrouwelijk toe aan de coördinerend voorzitter, algemeen secretaris en het commissielid. Dit verslag wordt vernietigd zodra het commissielid stopt met zijn werk voor de RTE.

Artikel 7 Evaluatiegesprek t.b.v. herbenoeming

1. Aan het eind van het derde jaar vindt er een formeel evaluatiegesprek plaats tussen de voorzitter van de regio en het commissielid in verband met de voordracht tot herbenoeming. Het evaluatiegesprek met de voorzitter van de regio wordt gevoerd door één van de andere voorzitters.
2. Voorafgaand aan het gesprek wordt aan het commissielid gevraagd twee mede commissieleden op te geven met wie vaak is samengewerkt. De voorzitter vraagt deze mede commissieleden anoniem en vertrouwelijk input te geven.

De algemeen secretaris vraagt de secretarissen en procesondersteuners van de regio anoniem en vertrouwelijk input te leveren.

3. De voorzitter maakt een kort concept verslag van het gesprek, voorziet het van advies over voordracht tot herbenoeming en legt dit voor aan het commissielid die daarop zo nodig commentaar kan geven. Het gespreksverslag met eventuele reactie wordt door de voorzitter toegezonden aan de coördinerend voorzitter RTE en de algemeen secretaris. Dit verslag wordt vernietigd zodra het commissielid stopt met zijn werk voor de RTE.
4. Indien de voorzitter en commissielid met elkaar van mening verschillen over de herbenoeming kan het commissielid eerst bezwaar aantekenen bij de (plaatsvervangend) coördinerend voorzitter en uiteindelijk bij de Minister.
5. Het evaluatiegesprek ten behoeve van de herbenoeming van de coördinerend voorzitter vindt in beginsel plaats met de plaatsvervangend coördinerend voorzitter en vice versa. De voordracht tot herbenoeming van de (plaatsvervangend) coördinerend voorzitter is een besluit van het voorzittersoverleg.

Artikel 8 Exitgesprek

1. Bij vertrek van een commissielid vindt er een informeel exitgesprek plaats tussen de voorzitter van de regio en het commissielid. Dit heeft als doel om leerpunten te verzamelen voor de RTE en als afronding voor het commissielid. Het exitgesprek met de voorzitter van de regio wordt gevoerd door één van de andere voorzitters van de regio.
2. Er wordt géén input van anderen gevraagd.
3. De voorzitter maakt (in overleg met het commissielid) een kort verslag van de bijzondere leerpunten die uit het gesprek naar voren komen en stuurt dit vertrouwelijk toe aan coördinerend voorzitter, algemeen secretaris en het commissielid.

Artikel 9 Inwerkperiode: mentor

- 1 Een nieuw commissielid krijgt voor de duur van 4 maanden een ander commissielid als mentor, bij voorkeur van dezelfde discipline en van dezelfde regio. De mentor en het nieuwe commissielid hebben een gesprek aan het begin en aan het eind van de inwerkperiode (van maximaal 4 maanden). Zij plegen, waar nodig, tussentijds overleg.
2. De mentor blijft gedurende het eerste jaar van het nieuwe commissielid het eerste aanspreekpunt bij dilemma's, vragen, fricties etc. In tweede instantie is dat de voorzitter van de regio en in derde en laatste instantie de algemeen secretaris en/of de coördinerend voorzitter.

Artikel 10 Inwerken

1. Het nieuwe commissielid tekent – vooruitlopend op de officiële benoeming- een geheimhoudingsverklaring.
2. In het kader van het inwerken woont het nieuwe commissielid op de eerste plaats twee commissievergaderingen bij als toehoorder. Dit kan ook een commissievergadering van andere regio zijn. Als toehoorder neemt het nieuwe commissielid geen deel aan de discussie over een melding. Na afloop van de commissievergadering worden de bevindingen, vragen en opmerkingen van het nieuwe commissielid besproken. Daarnaast behandelt het nieuwe commissielid samen met en onder begeleiding van de mentor digitaal 20 NVO cq. ODB meldingen.
3. Het nieuwe commissielid wordt in de gelegenheid gesteld om als toehoorder deel te nemen aan de SCEN – opleiding (van twee dagen); dit geldt uiteraard niet voor het artslid dat ook SCEN-arts is.
4. De werkzaamheden die door het nieuwe commissielid worden verricht in het kader van het inwerken worden gehonoreerd. Gemaakte reiskosten kunnen gedeclareerd worden.

Hoofdstuk 2. Procedure behandeling van de melding en het oordeel

Artikel 11 Registratie

De RTE zorgt voor de registratie van de gemelde gevallen van levensbeëindiging op verzoek of hulp bij zelfdoding. De Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) is van toepassing.

Artikel 12 Uitblijven modelverslag

Wanneer een arts, ook na herhaald verzoek van de RTE, geen ondertekend beredeneerd verslag overlegt, stuurt de RTE de melding retour aan de gemeentelijk lijkschouwer, onder verwijzing naar artikel 293, lid 2, van het Wetboek van strafrecht juncto artikel 7, lid 2, van de Wet op de lijkbezorging. De RTE kan in dat geval immers niet vaststellen of door de arts aan de zorgvuldigheidseisen zoals opgenomen in de WTL, is voldaan.

Artikel 13 Meldend arts

1. In artikel 1, onder c, van de WTL wordt de 'arts' gedefinieerd als: de arts die volgens de melding levensbeëindiging op verzoek heeft toegepast of hulp bij zelfdoding heeft verleend. Uitgangspunt hierbij is dat de arts die de levensbeëindiging daadwerkelijk heeft uitgevoerd of hulp bij zelfdoding heeft verleend het modelverslag ondertekent. Deze arts wordt als 'meldend arts' beschouwd en getoetst.
2. Indien uit de meldingsgegevens blijkt dat een andere arts dan de melder de levensbeëindigende handeling heeft verricht, dient de arts die de levensbeëindiging

daadwerkelijk heeft uitgevoerd of de hulp bij zelfdoding heeft verleend de melding te doen bij de RTE door het modelverslag in te dienen en zo nodig aanvullende informatie te verstrekken.

Artikel 14 Selecteren

1. Direct na ontvangst van de melding maakt de secretaris aan de hand van een (door de RTE vastgestelde) checklist een onderscheid tussen een melding die met een oordeelbrief (ODB) kan worden afgedaan, een 'niet vragen oproepende melding' (NVO) of een 'vragen oproepende melding' (VO).
2. Maandelijks worden er aan ieder commissielid digitaal een (van te voren afgesproken) aantal NVO's en ODB's ter beoordeling voorgelegd.
3. Ieder commissielid neemt jaarlijks in beginsel vier commissievergaderingen voor zijn rekening waarop VO's worden beoordeeld.

Artikel 15 Vergadering

1. De secretaris stelt voor de vergadering een conceptoordeel op van alle VO's.
2. De leden van de commissie, die zitting hebben, ontvangen in beginsel minimaal zeven werkdagen vóór de commissievergadering de VO-meldingen met de daarbij behorende stukken en conceptoordelen.
3. Iedere regio heeft in beginsel één keer maand een commissievergadering.

Artikel 16 Toetsing

1. De stukken van de melding moeten de commissie inzicht geven of door de arts is gehandeld overeenkomstig de zorgvuldigheidseisen, als bedoeld in artikel 2, van de wet.
2. Indien naar het oordeel van de commissie het inzicht, als bedoeld in het eerste lid onvoldoende is, kan de commissie:
  - a) de arts verzoeken zijn verslag schriftelijk of mondeling aan te vullen, indien dit voor een goede beoordeling van het handelen van de arts noodzakelijk is;
  - b) bij de gemeentelijke lijkschouwer, de consulent of de betrokken hulpverleners inlichtingen inwinnen, indien dit voor een goede beoordeling van het handelen van de arts noodzakelijk is.
3. Indien alleen de consulent om aanvullende informatie wordt gevraagd, dan wel wordt uitgenodigd voor een mondelinge toelichting, wordt de arts daarvan schriftelijk op de hoogte gesteld.
4. Indien bij de melding een onvolledig verslag van de consulent wordt aangetroffen, waardoor de beoordeling van de melding niet mogelijk is, wordt de arts schriftelijk of mondeling om aanvullende informatie gevraagd.
5. Indien op het eerste gezicht niet is voldaan aan het vereiste van een onafhankelijke consultatie als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onder e, van de WTL, gaat de commissie door middel van het vragen van aanvullende informatie na of er sprake is van een onafhankelijke oordeelsvorming door de consulent. Indien de arts met feiten kan onderbouwen dat is voldaan aan een onafhankelijke oordeelsvorming, kan de commissie beslissen dat is voldaan aan de zorgvuldigheidsvereisten.
6. Indien een arts en/of consulent wordt uitgenodigd voor een mondelinge toelichting, wordt bij de uitnodigingsbrief zo concreet mogelijk aangegeven wat de vragen zijn die bij de commissie leven. Een van de leden van de commissie die de arts heeft uitgenodigd stemt telefonisch af met een van de leden van de commissie die de arts ontvangt wat het doel is van het stellen van de vragen. De secretaris van de ontvangende commissie ziet er op toe dat dit plaats vindt. Van het gesprek met de arts wordt een zakelijk weergegeven conceptverslag gemaakt. Dit concept wordt voorgelegd ter verificatie. Indien het

commentaar van de arts en/of consulent op het verslag niet overeenkomt met hetgeen de commissie meent dat er besproken is, wordt het commentaar van de arts en/of consulent aan het verslag gehecht.

7. In het oordeel wordt vermeld dat er door de commissie aan de arts en/of consulent om een mondelinge of schriftelijke aanvulling van het verslag is gevraagd en de gegeven toelichting wordt – op hoofdpunten- in het oordeel verwerkt.

Artikel 17 Niet voldaan aan de zorgvuldigheidseisen

1. Indien de commissie overweegt te oordelen dat de arts niet overeenkomstig de zorgvuldigheidseisen heeft gehandeld, wordt:
  - a. de arts altijd uitgenodigd voor een gesprek met de RTE;
  - b. in de uitnodigingsbrief aan de arts zo concreet mogelijk aangegeven wat de vragen zijn die bij RTE leven;
  - c. het conceptoordeel met de bijbehorende dossierstukken digitaal voorgelegd voor advies aan alle andere RTE-leden. Het uiteindelijke oordeel wordt gegeven door de (adviesvragende) commissie van drie (voorzitter, arts en ethicus).
2. Indien de RTE tot het oordeel komt dat de arts niet overeenkomstig de zorgvuldigheidseisen heeft gehandeld wordt een afschrift van het oordeel met bijbehorend dossier gezonden aan het College van procureurs-generaal (College pg's) en de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ). Het verslag van het gesprek met de arts of consulent maakt deel uit van het dossier.

Artikel 18 Afhandeling

1. De RTE legt het format voor het oordeel danwel de oordeelbrief voor wat betreft vorm en inrichting vast.
2. De arts ontvangt per aangetekende post een afschrift van het oordeel, het originele exemplaar blijft achter in het dossier.
3. Nadat door de RTE een oordeel is gegeven worden de voor de behandeling gekopieerde dossiers vernietigd. Het originele dossier wordt gedurende de wettelijke termijn van twintig jaren bewaard.
4. Wanneer een consulent verzoekt om een afschrift van een oordeel wordt deze in beginsel verwezen naar de meldend arts. Bij uitzondering kan dit door de RTE worden verstrekt mits de meldend arts desgevraagd aan de secretaris kenbaar heeft gemaakt daartegen geen bezwaar te hebben.

Artikel 19 Ondertekening

Het oordeel wordt digitaal ondertekend door de voorzitter van de commissie en mede ondertekend door de secretaris van de commissie.

Hoofdstuk 3 Harmonisatie

Artikel 20 Team Coördinerend Voorzitter (TCV)

1. Leden van het TCV zijn: coördinerend voorzitter, plaatsvervangend coördinerend voorzitter, een vertegenwoordiger van de artsen, een vertegenwoordiger van de ethici, de algemeen secretaris en de adjunct-directeur ESTT/VWS.

2. Het TCV heeft een agenda waarin met het oog op de centrale coördinatie onder meer de volgende agendapunten staan:
  - o Agendering en programmering voorzittersoverleg- cq. juristenoverleg, werkgroepen en andere landelijke bijeenkomsten;
  - o Uitvoering besluiten voorzittersoverleg;
  - o Afstemming en terugkoppeling.
3. Het TCV vergadert ten minste vier keer per jaar.

Artikel 21 Coördinerend voorzitter

De coördinerend voorzitter van de RTE, en bij ontstentenis de plaatsvervangend coördinerend voorzitter van de RTE, treedt op in de media en bevordert zoveel mogelijk de eenheid en consistentie in de beoordeling van meldingen door de commissies. Om een goede aansluiting te houden met de toetsingspraktijk is de coördinerend voorzitter RTE tevens voorzitter van een van de regionale commissies.

Artikel 22 Plenaire (digitale) discussieruimte

Van een commissielid wordt verwacht dat deze een bijdrage levert aan de dossiers die incidenteel door een andere commissie in de plenaire discussieruimte voor advies worden voorgelegd aan alle andere commissieleden.

Artikel 23 Reflectiekamer

De (interne) Reflectiekamer is ingesteld ter bevordering van onderlinge afstemming en harmonisatie. De Reflectiekamer is samengesteld uit twee voorzitters, twee ethici, twee artsen en een secretaris. Deelname staat open voor commissieleden die ten minste drie jaar lid van een RTE zijn en nog ten minste twee jaar lid blijven. Gestreefd wordt naar een zo evenwichtig mogelijke verdeling over de regio's.

De Reflectiekamer buigt zich in beginsel over (een) concrete door de adviesvragende commissie geformuleerde vraag of vragen. De Reflectiekamer zal de adviesvraag in beginsel binnen zes weken beantwoorden in de vorm van een advies.

Artikel 24 Disciplineoverleg

1. Twee keer per jaar vindt het voorzitters- en juristenoverleg plaats. Hierbij zijn zoveel mogelijk voorzitters van de regio's aanwezig. Tevens is een vertegenwoordiger van de artsen en een vertegenwoordiger van de ethici aanwezig. Bij dit voorzitters- en juristenoverleg zijn ook steeds de algemeen secretaris, secretarissen van RTE en de adjunct-directeur ESTT aanwezig. Voorstellen tot besluitvorming door het voorzittersoverleg worden voor advisering voorgelegd aan het artsen- en ethicioverleg.
2. Twee keer per jaar vindt er een artsen- en ethicioverleg plaats. Hierbij zijn zoveel mogelijk artsen/ethici van de regio's aanwezig. De coördinerend voorzitter en algemeen secretaris worden, voor het geheel of gedeeltelijk bijwonen van het overleg, uitgenodigd als toehoorder.

Artikel 25 Overige (afstemming) overleggen commissieleden

Om inhoud te geven aan het streven naar harmonisatie en deskundigheidsbevordering wordt van elk commissielid verwacht dat zij of hij:

- het jaarlijkse overleg van de regionale commissie bijwoont;
- de jaarlijkse plenaire heidag voor alle commissieleden bijwoont. Dit is een themabijeenkomst over een complex en/of actueel onderwerp met betrekking tot de toetsing van meldingen van euthanasie. Daarbij worden regelmatig ook externe deskundigen uitgenodigd.

Hoofdstuk 4 Voorlichting en kwaliteitsverbetering

Artikel 4, tweede lid, onder b, van het Besluit bepaalt dat de coördinerend voorzitter, na overleg met alle voorzitters, zorgdraagt voor richtlijnen met betrekking tot voorlichtingsactiviteiten. Op verzoek verleent de RTE medewerking aan congressen en symposia of aan de publicatie van artikelen in (medische, juridische en ethische) tijdschriften en literatuur.

Een belangrijke vorm van voorlichting vindt plaats door de publicatie van het jaarverslag, waarin de RTE inzicht geeft in haar werkzaamheden en oordeelsvorming, door een toelichting op de toetsingspraktijk in de Euthanasiecode 2018 en door de informatie op de website www.toetsingscommissieseuthanasie.nl. Op deze site zijn ook oordelen van de RTE gepubliceerd. Deze oordelen zijn niet tot individuele personen herleidbaar.

Artikel 26 EuthanasieCode 2018

Om artsen en andere betrokkenen een goed en actueel beeld te kunnen bieden van de interpretatie van de zorgvuldigheidseisen door de RTE, hebben de RTE de EuthanasieCode 2018 uitgebracht.

De Code wordt regelmatig geactualiseerd.

Artikel 27 Verzoeken om voorlichting/ bezoeken aan SCEN intervisie groepen

Indien een commissie een verzoek uit de regio krijgt om medewerking te verlenen aan enige vorm van voorlichting in de regio of het bezoeken van de SCEN intervisie groepen van een regio, wordt dit verzoek door de secretaris voorgelegd aan de regiovoorzitter.

De regiovoorzitter willigt het verzoek in beginsel in - zo nodig na overleg met de overige commissieleden.

Artikel 28 SCEN-opleiding

De RTE verlenen medewerking aan de opleiding tot consulent, die wordt verzorgd door de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst (KNMG) in het zogenoemde Steun en Consultatie bij Euthanasie in Nederland (SCEN) programma.

Hoofdstuk 5 Gedragscode voor externe communicatie

De onafhankelijkheid en de onpartijdigheid van de RTE mag niet ter discussie worden gesteld. Bij een voornemen van een commissielid om deel te nemen aan een commissie, werk- of adviesgroep (nevenwerkzaamheden) of als het gaat om een publicatie, verzoek voor een interview, reactie in de krant, lezing/voordracht etc. op het terrein van euthanasie dient de schijn van belangenverstremgeling of vooringenomenheid voorkomen te worden. Er behoort bij de buitenwacht geen twijfel te ontstaan of de RTE wel zuiver en objectief oordeelt. Van belang is dat alle commissieleden zich hiervan voortdurend bewust zijn en hierop alert zijn.

Artikel 29 Pers

1. Representatie of het te woord staan van de pers bij aangelegenheden die de RTE betreffen - waaronder de publicatie van het jaarverslag - is in beginsel voorbehouden aan de coördinerend voorzitter.
2. Indien een commissielid in de publiciteit treedt - in de media of door publicatie - op het terrein van de euthanasie wordt altijd eerst **voorafgaand aan de uiting** contact opgenomen met de (plaatsvervangend) coördinerend voorzitter. Er kunnen dan afspraken worden gemaakt, die per geval kunnen verschillen afhankelijk van de gevoeligheid van het onderwerp, de vraag of er een eensluidend standpunt van de RTE over bestaat, het soort voordracht of publicatie, de doelgroep en andere zaken die van belang kunnen zijn.
3. Een commissielid onthoudt zich van uitlatingen in de publiciteit die strijdig zijn met de beleidslijnen van de RTE.

Artikel 30 Nevenactiviteiten

Over deelname aan nevenactiviteiten, die een raakvlak hebben met euthanasie, dient vooraf met de (plaatsvervangend) coördinerend voorzitter overlegd te worden om te bezien of die nevenwerkzaamheden verenigbaar zijn met het lidmaatschap van een RTE. Bij de beoordeling wordt gekeken of er zwaarwegende gronden zijn die het functioneren als commissielid in de weg staan. Daarnaast dient iedere schijn van belangenverstremgeling voorkomen te worden en mag redelijkerwijs geen twijfel ontstaan over de objectiviteit van de beoordeling door het betreffende RTE commissielid.

Artikel 31 Vertrouwelijke informatie

Gegevens over door de RTE behandelde casuïstiek en over interne communicatie of andere RTE-zaken waarvan men uitsluitend als lid van een RTE kennis heeft kunnen nemen zijn vertrouwelijk, behoudens voor zover enig wettelijk voorschrift hen tot mededeling verplicht of uit hun taak de noodzaak tot mededeling voortvloeit. Gebruik daarvan in uitingen naar buiten toe (inclusief wetenschappelijke publicaties), ook als geen sprake is van herleidbaarheid naar individuele personen, vindt alleen plaats op basis van voorafgaande afspraken met de (plaatsvervangend) coördinerend voorzitter. Dat geldt ook voor uitingen na beëindiging van het lidmaatschap van een RTE.

Hoofdstuk 6 Klachtenregeling

Sinds april 2016 is de klachtenregeling van kracht. Er is een onafhankelijke klachtencommissie ingesteld ter behandeling van ontvangen klachten van meldend artsen, consulenten, lijkschouwers en andere hulpverleners die partij zijn bij of belanghebbend in een euthanasiemelding. De klachtencommissie geeft een (zwaarwegend) advies inzake de klachtafhandeling.

De betreffende toetsingscommissie of, indien van toepassing, de gezamenlijke toetsingscommissies behoudt respectievelijk behouden de verantwoordelijkheid voor de uiteindelijke afhandeling van de klacht.

Er kan uitsluitend worden geklaagd over gedragingen van commissies, individuele leden en personen die werkzaam zijn voor de RTE. Er kan niet worden geklaagd over de inhoud en de motivering van een oordeel van de RTE.

De klachtenregeling is openbaar en staat op de website van de RTE (www.euthanasiecommissie.nl).